

Oponentský posudek na disertační práci

Autor: Mgr. Eva Brožová
Školitel: doc. JUDr. Margerita Vysokajová, CSc.
Oponent: doc. JUDr. Iva Chvátalová, CSc.

Název práce: **Zásada rovného zacházení a zákazu diskriminace v pracovněprávních vztazích**

Disertační práce je psána na aktuální téma. Člení se na úvod, devět kapitol a závěr. Dále obsahuje přehled použitých zkratk, seznam literatury, přílohovou část a abstrakt. K hlavním cílům práce patří zhodnocení, jak je zásada rovného zacházení a zákazu diskriminace dodržována v České republice a v jiných státech Evropské unie, jaké jsou důsledky jejího porušení a právní prostředky ochrany před diskriminací v pracovněprávních vztazích.

Výklad je soustředěn nejprve na vymezení relevantních pojmů, jakými jsou například přímá a nepřímá diskriminace, pronásledování, pokyn k diskriminaci, odvozená diskriminace apod. Autorka se neomezuje pouze na definici pojmů, ale informace podává podrobněji, takže již v kapitole první odkazuje na právní předpisy a vybrané judikáty Soudního dvora Evropské unie.

Kapitola druhá se zaměřuje na zakotvení problematiky v pramenech mezinárodního práva veřejného, zejména v mezinárodních smlouvách, a v primárních a sekundárních pramenech práva Evropské unie. Uvedena jsou i některá rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva. Pokud jde o právo EU, jsou s ohledem na zvolené téma přednostně rozebírány směrnice, a to jak z historického pohledu, tak platného práva. Text se věnuje i návrhům směrnic, které nebyly přijaté. Zmíněno je také nařízení, kterým byl zřízen Evropský institut pro rovnost žen a mužů, a jsou vyjmenovány další instituce EU související se sociální oblastí (sub 2.2.3). Je otázkou, zda institucionální rámec neměl být vydělen do samostatné kapitoly. Poměrně detailní pozornost je soustředěna na rozsudky Soudního dvora Evropské unie (sub 2.2.4). Autorka pečlivě rozebírá významné judikáty a poukazuje na to, jak Soudní dvůr přistupuje v rámci řízení o předběžné otázce k zásadě rovného zacházení a zákazu diskriminace v pracovních vztazích.

Kapitola třetí popisuje právní úpravu z pohledu Listiny základních práv a svobod, zákoníku práce, zákona o zaměstnanosti, zákona o státní službě, zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, zákona o vojácích z povolání a tzv. antidiskriminačního zákona. Doplněna je informace o vazbách mezi výše zmíněnými zákony a antidiskriminačním zákonem a o významu kolektivních smluv. Kapitulu ukončuje přehled relevantních judikátů Ústavního soudu a seznámení s rozsudkem Okresního soudu v Opavě.

Následující tři kapitoly se zabývají analýzou zakázaných diskriminačních důvodů, rovností v odměňování a právními prostředky ochrany před diskriminací v pracovněprávních vztazích. Autorka v nich odkazuje na vnitrostátní právní úpravu, směrnice a doporučení orgánů Evropské unie, judikaturu Soudního dvora Evropské unie i vnitrostátních soudů. V rámci rozboru právních prostředků ochrany uvádí, mimo jiné, postavení a působnost Veřejného ochránce práv a vypisuje právní věty obsažené v jeho doporučeních.

Velmi zajímavá je kapitola sedmá, která poukazuje na právní úpravu zásady rovného zacházení a zákazu diskriminace v dalších členských státech Evropské unie, konkrétně na Slovensku, v Polsku, Rakousku, Německu, Francii a Spojeném království Velké Británie a Severního Irsku. Zachycuje, jak byly příslušné směrnice transponovány do vnitrostátního práva sledovaných států a jaké orgány v této sféře působí. Konkrétně byly posuzovány směrnice Rady 2000/43/ES, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ, směrnice Rady 2000/78/ES, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/54/ES o zavedení zásady rovných příležitostí a rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti zaměstnání a povolání. Na výše uvedené navazuje komparativní část reflektující rozdíly týkající se důvodů a forem diskriminace a přístupu ke spravedlnosti v kapitole osmé.

Předmětem kapitoly deváté je exkurz do problematiky sladění profesního a osobního života. Poukazuje se na trendy a zkoumaná oblast je dána do souvislosti se zásadou rovného zacházení a zákazu diskriminace.

Závěr shrnuje nejdůležitější poznatky. Autorka konstatuje, že česká právní úprava je v souladu se standardy zakotvenými v pramenech mezinárodního práva veřejného a unijního práva a domnívá se, že některé pozitivní prvky mohou být pro Českou republiku inspirativní.

Pro účely diskuse by bylo přínosné, kdyby doktorandka o případných návrzích de lege ferenda pohovořila blíže.

Práce vychází ze studia rozsáhlé odborné literatury, především učebnic a komentářů k zákonům, článků v časopisech, dále internetových zdrojů, právních předpisů a dalších pramenů práva. Při citování konkrétních ustanovení (článků či paragrafů) ve vlastním textu by bylo vhodné vždy doplnit pramen, respektive jeho zavedenou zkratku, byť je z kontextu zřejmé, o jaký předpis se jedná. Na několika místech toto chybí. Z hlediska jazyka českého mám dílčí výhrady k překlepům a po formální stránce doplňuji drobnou připomínku k používání odrážek. Práce je velmi rozsáhlá (232 stran), takže požadovaná kritéria jsou v tomto smyslu zcela splněna.

Pozitivně hodnotím komplexní pojetí zkoumaného tématu, zejména detailní rozbor judikatury Soudního dvora Evropské unie a komparaci vnitrostátní právní úpravy v České republice a ve vybraných členských státech Evropské unie.

Práci doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu disertační práce.

doc. JUDr. Iva Chvátalová, CSc.
Katedra podnikového a evropského práva
Fakulta mezinárodních vztahů
Vysoká škola ekonomická

Praha, 15.5. 2019